

20

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee
VII toimkonna koosoleku protokoll nr.7
16.oktoobril 1991

Koosoleku algus kell 18.30

Koosolekut juhatas VII toimkonna
esimees Kalle Jürgenson

Koosolekust võtsid osa toim-
konna liikmed Hillar Eller
Ants Erm
Ott Kool
Toomas Kork
Vello Saatpalu

Päevakord:

Kohalikku omavalitsust käsitleva peatüki kohta tehtud ettepanekutest ja parandustest.

Kirjalikult esitasid oma projektid kohaliku omavalitsuse peatüki kohta toimkonna liikmed Kalle Jürgenson, Ott Kool, Toomas Kork ja Vello Saatpalu.

Toimkonna esimees Kalle Jürgenson teeb ettepaneku projektide esitajatele tutvustada oma teksti.

Vello Saatpalu: Esitasin koos oma projektiga ka seletuskirja. Lisaksin, et kui tulevikus Eesti Vabariik astub Euroopa Nõukogu liikmeks, siis kohustume ka täitma Euroopa hartat kohalike omavalitsuste kohta ja seadusandja peab harta seisukohtadega arvestama.

Ott Kool: Jään oma esitatud projektis ikka kahe-tasandilise omavalitsuse juurde, maakondades peaksid ka tegutsema volikogud.

Toomas Kork: Lähtusin oma paranduste tegemisel sellest, et põhiseaduses tuleb omavalitsuse küsimusi käsitleda võimalikult vähe ja konkreetset. Kõik, mis võimalik lahendada seadustega, tuleb välja jätta. Tegin parandused Jüri Adamsi projektist lähtudes. Tuleks välja jätta keele küsimus, piirid, Tallinna linn. Sellisena saab tekst lähedaseks 1938.a. põhiseaduse tekstile. Kui tunnistame Euroopa hartat, siis võiksime põhiseadusesse panna ühe lause - "tunnistame Euroopa hartat".

Kalle Jürgenson: Põhiseadusesse tuleb panna nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vaja. Rahvusvahelistele aktidele võime viidata, kuid põhiküsimused tuleb panna paika, et ei tuleks erinevaid tõlgendusi. Selleks on ka tasandite arv. Kohaliku omavalitsuse üksusteks on vallad, alevid, linnad. Tekstist tuleb välja jätta teisest tasandist tulenevad küsimused ja Tallinna linna küsimus. Võimalus teostada omavalitsust ka osavalla põhimõttel, mida peab reguleerima vallaseadus.

21

Üheks paranduseks oleks vallavanema, linnapea ja volikogu esimehe ametikohtade lahutamine. Volikogu esimees on rahvaesindaja. Eestimaale on igiomane maakondlik printsiip, seepärast peaks maavanema ametikoha paika panema kahepoolse kooskõlastusena. Tema kandidatuuri esitavad volikogud või nende liidud.

Esitatud tekst ei ole minu isiklik arvamus. Tegin nii suured mööndused kui võimalik. Näiteks maakonna kui regionaalsete huvide esindaja suhtes.

Vello Saatpalu: Minu variant on kompromiss erinevate seisukohtade pooldajate vahel tasandite küsimuses. Tundub siiski, et põhimõttelist kompromissi ei tule.

Toomas Kork: Peame otsustama, kuidas edasi käituda? Kas hääletamine? Kes esindab PA-s seisukohta, mis jääb vähemusse. Võib-olla tasandid üldse välja jätta, las reguleerib seadus.

Kalle Jürgenson: PA-s võib igaüks esineda oma isikliku seisukohaga. Tartumaal arutasime tasandite küsimust - valdade esindajad, samuti maavanem ja volikogu esimees on ühetasandilise poolt. Kuidas me tööd edasi korraldame?

Hillar Eller: Olen tutvunud kõigi variantidega. Meeldib Saatpalu variant. Ta annab võimaluse seadusandjale edaspidi lahendada küsimused vastavalt kujunenud olukorrale. Kui kaotame praegu teise tasandi, siis tekib maal vaakum.

Põhiseadusesse tuua sisse alev, vald ja linn ja teise astme omavalitsusena võib olla maakond, mille kujundamise ja korralduse alused määratakse seadusega. Adamsi tekstist võtta §124, selle 1 lõige lahendaks keelelised vastuolud.

Ants Erm: Esitan põhimõttelised täiendused Adamsi projekti juurde. Tasandite mõiste tuleb välja jätta.

§120 - hääleõiguslik on valla iga liige. Liikmeks saamine otsustatakse vallaseadusega.

§123 - võib välja jätta, kui tekitab vaidlusi.

§124 lg.1 välja jätta. Teiste keelte kasutamise korra määrab keeleseadus.

§125 - Sõnastada nii: "Vallal on õigus oma koosseisus moodustada osavaldu. Nende pädevuse määrab valla volikogu".

§119 - variandid välja jätta. "Kolm aastat" - jätta.

Toomas Kork: Oleks vaja anda ekspertidele konkreetset küsimused. Näiteks, kas ühe- või kahetasandiline omavalitsus, isikute lahususe küsimus.

Kalle Jürgenson: Kui esitame ekspertidele samu küsimusi kui eelmisel korral, siis me ikka ei jõua edasi. Igaühel neist on oma arvamus. Meie peame jõudma ühiste seisukskohtadele põhimõttelistes küsimustes.

28

Otsustati:

1. Jätta kohalikku omavalitsust käsitlevasse peatükki eelarve küsimus.

2. Keeleküsimust mitte käsitleda omavalitsuse peatükis.

3. Hääleõiguslikud on alalised elanikud, kes on antud territooriumil elanud 3 aastat.

4. §119-st välja jätta variandid.

5. §123 - välja jätta.

6. Tasandite küsimuses esitada kolm alternatiivi:

1) ühetasandiline omavalitsus;

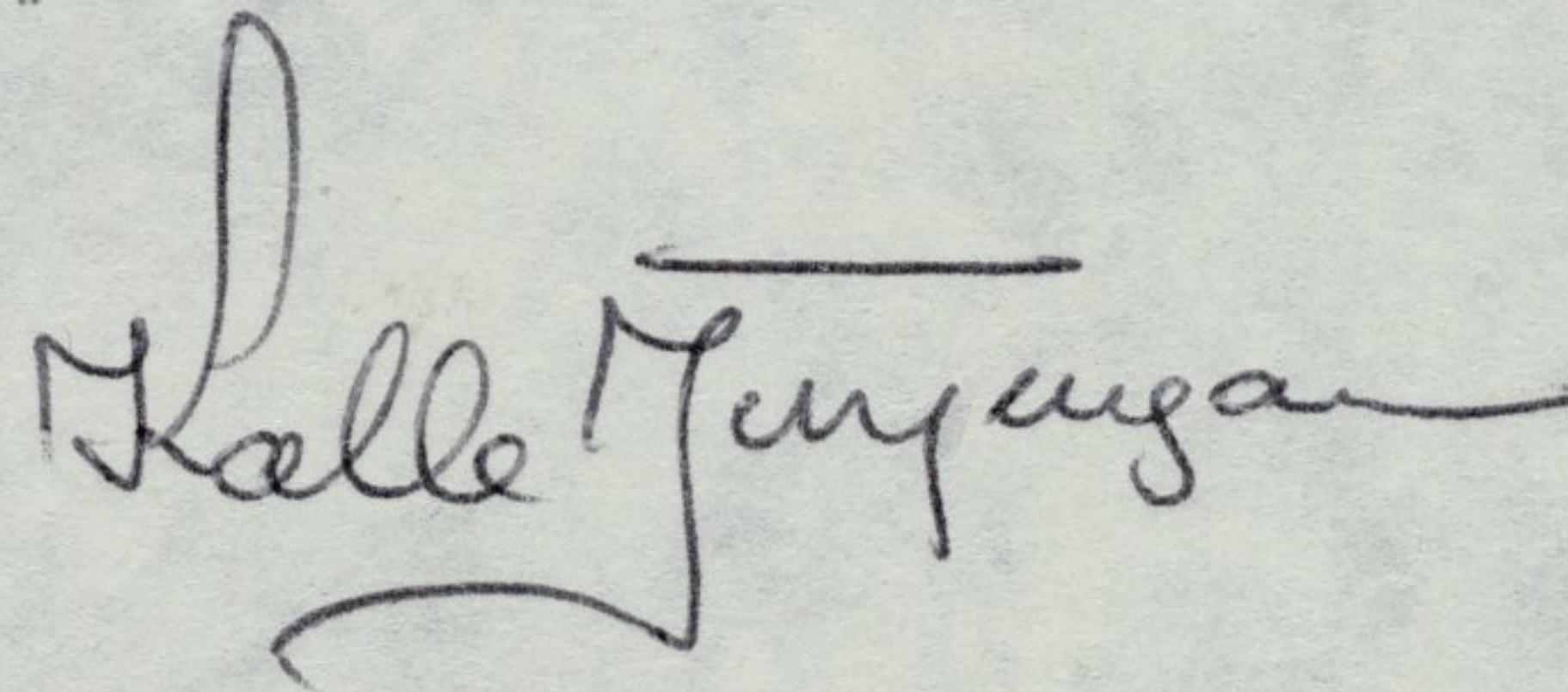
2) kahetasandiline omavalitsus;

3) üldse tasandite küsimust mitte käsitleda.

7. §122 juurde lisada alternatiiv, mis käsitleks otsustusõiguse delegeerimist kohalikule täitevvõimule või osavallale (linnaosale).

Otsustati järgmine koosolek läbi viia 18.oktoobril 1991.a. kell 10.00.

Toimkonna esimees

Kalle Jürgenson